

OBSAH

Predhovor	7
I. OBJAVOVANIE LIPTOVSKÉJ MARY	9
1. Dobrodružstvo vedy	9
2. Prírodné prostredie stredného Liptova	10
3. História výskumu	13
II. NAJSTARŠIE DEJINY A ARCHEOLÓGIA	19
1. Začína sa doba dejinná	19
2. Kelti, Germáni, Rimania	26
2.1. Súčasť keltského sveta – púchovská kultúra	26
2.2. Vzostup a pád	27
2.3. Pod cudzím jarmom	31
2.4. Marcus Aurelius a Kotlíni	33
3. Znovuobjavený život	36
3.1. Liptovskí roľníci doby železnej	36
3.1.1. Čo sa vtedy pestovalo	37
3.1.2. Úprava polí – orba a sejba	39
3.1.3. Zber úrody a uskladnenie plodín	42
3.1.4. Chov zvierat	43
3.1.5. Strava a doplnkové formy získavania potravy	44
3.2. Majstri remesiel	47
3.2.1. Železo nadovšetko	47
3.2.2. Šperkári	50
3.2.3. Hrnčiarstvo	52
3.2.4. Práca s drevom a kameňom	57
3.2.5. Výroba textilu a spracovanie koží	58
3.3. Osady a hradiská	62
3.3.1. Obydlia a hospodárske stavby	64
3.3.2. Opevnenia	69
3.4. Peniaze a výmena	75
3.4.1. Mince	75
3.4.2. Obchod	78
3.5. Bohovia, žertvy, obeť	79
3.6. Akí boli, kam smerovali, kam odišli	89
III. STREDOVEKÉ CENTRUM LIPTOVA	93
1. Poslední Germáni a prví Slovania	93
2. Havranov hrad	96
3. Cirkevné a správne stredisko Liptova	102
IV. LIPTOVSKÁ MARA DNES	107

1. Archeologické múzeum v prírode (sprievodca po skanzene)	107
2. Ako sa dostať na hradisko Havránok	112
Genius loci	113
Literatúra	115
Zoznam ilustrácií	119
LIPTOVSKÁ MARA Ein frühgeschichtliches Zentrum der Nordslowakei	122

I. OBJAVOVANIE LIPTOVSKÉJ MARY	9
1. Dopravné služby	9
2. Prístupné prostredie stredného Liptova	10
3. História výskumu	13
II. NÁJSTARŠIE DEJINY A ARCHEOLÓGIA	19
1. Začiatok sa doby dejín	19
2. Kelti, Germáni, Rimanovia	26
2.1. Súčasť veľkolepého sveta - púšťavská kultúra	26
2.2. Vzostup a pád	27
2.3. Pod cudzím jazykom	31
2.4. Marcus Aurelius a Kohni	33
3. Znovobjavený život	36
3.1. Liptovskí roľníci doby železnej	36
3.1.1. Čo sa vtedy pestovalo	37
3.1.2. Úprava pôdy - oha a sepa	39
3.1.3. Kvetú úrody a uskladnenie plodín	42
3.1.4. Chov zvierat	43
3.1.5. Súťaž a doplnkové formy získavania potraviny	44
3.2. Miestni remeselníci	47
3.2.1. Železo nadobýdlo	47
3.2.2. Šperky	50
3.2.3. Hrnčiarstvo	52
3.2.4. Práca s drevom a kameňom	57
3.2.5. Výroba textilu a spracovanie kože	58
3.3. Ošaty a pradáky	62
3.3.1. Obydlia a hospodárske stavby	64
3.3.2. Opevnenia	69
3.4. Pevnosť a územie	75
3.4.1. Mince	75
3.4.2. Obchod	78
3.5. Boboška, šerpy, ošaty	79
3.6. Ahi bot, kam zmrázil kam ošaty	89
III. STREDOVEKÉ CENTRUM LIPTOVA	93
1. Poslední Germáni a prví Slovania	93
2. Havránov hrad	96
3. Cirkoné a späť na stredný Liptov	102
IV. LIPTOVSKÁ MARA DNEŠ	107